

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Quædam classes personarum, quid & quantum donare possunt?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Qualvis, inquam, aliqui sic censent, tamen idem Sanch. l. 8. *matr. d. 6. n. 9. & l. 1. Confli. c. 6. d. 2.* cui addit Dianam p. 8. *tr. 6. ref. 120.* denique concludit, totum hoc prudentis arbitrio esse relinquendum, attenta praesertim qualitate donantis; plus enim solent, ac debent Principes retribuere, quam Plebei, vel Religiosi, &c. Quod autem Religiosi, & Religioni infir etiam debitum gratitudinis, ut iuxta suam vivendi rationem debeant, sed moderate, benefactoribus retribuere, ipsum lumen naturale manifestat.

Discrimina inter Donationem conditionalem, & inter Donationem in diem.

6. Dico tertio: Est laicum discrimen inter donationem conditionalem, & inter donationem in diem certum: Si enim sic dicas per donationem conditionatam: *Dono tibi equum, si moriar*, cum hac conditio sit necessaria, verificatur etiam nunc: Quare ex nunc debes mihi equum tradere. Si vero sic dicas sine conditione: *Dono equum, quando morier*, debebo expectare tuam mortem, ut mihi tradatur equus. Ita Mol. d. 81. n. 4. & de 205. & 284. apud quem alia pertinentia ad has donationes in diem certum, vel incertum invenies.

Discrimina inter Donationes causa mortis, & inter vivos.

7. Dico quarto: Sunt denique discrimina non pauca inter donationem inter vivos, & donationem causa mortis, quae late prosecutur. Onate, l. c. d. 1. & Vad. *gu. de contr. d. 3. d. 9.* Illud autem est potissimum, nam donatio causa mortis proprie accepta, potest semper revocari; est enim iuxta testamenti, vel legati, numeraturque inter ultimas voluntates; At donatio inter vivos, proprie item accepta, rebus immutatis (de qua mutatione mox c. 8.) revocari non potest.

8. Dixi (proprie accepta) nam, si donatio causa mortis sumatur pro qualibet donatione praesenti, facta ob periculum mortis, quae tamen transferat, ex voluntate donantis, dominium, ante ipsam mortem donantis, jam haec non erit essentialiter donatio causa mortis, ut patet ex eius natura, quam explicui §. 1. *num. 4. & 5.* sed desinet in donationem inter vivos. Sicut etiam, si donatio inter vivos ita fiat, ut addatur clausula, quae possit revocari, quando voluerit donator, atque adeo semper, ante suam mortem, iam haec non erit essentialiter donatio inter vivos, ut patet item ex eius natura, quam explicui *ibidem*, sed degenerabit in donationem causa mortis.

9. Quod autem donatio propria, causa mortis, sit numeranda inter ultimas voluntates, & non sit proprie contractus, inter vivos, inde probat, & merito Onate, *ibid. d. 3. l. 1. num. 8.* quia ipsa habet omnia signa ultimarum voluntatum; habet enim, inquit, Primum, voluntatem deambulatoriam (qua scilicet semper ante mortem potest per meram voluntatem donantis revocari) Secundum, requirit quinque testes. Tertium, insinuatione non indiget. Quartum, sit plene inter absentes. Quintum, plures, qui contrahere non possint, possint mortis causa donare. Sextum, denique confirmatur morte donantis, non autem antea.

10. Si donatione causa mortis adiungatur iuramentum, quod donans promittit, illam non revocare, vel (quod in casu saltem nostro idem moraliter est) quod donans promittat cum iuramento, illam adimplere. Onate *ibid. l. c. d. 8.* docet, revocari eam propter Religionem iuramenti amplius non posse, sed tunc degenerare à proprie dicta donatione casu mortis, & fieri donationem inter vivos. Verum, de hoc iuramento non revocandi testamentum, & consequenter donationem causa mortis, vide quae nos l. 3. in *dec. c. 3. §. 5. n. 39.* diximus, & quae dicemus *inf. c. 4. §. 4.* in simili.

11. De donatione causa mortis innumeri Iurisperiti late disputant, innumerique Theologi, quorum praecipuos citatos habes praeter Onaten *loc. cit.* & Molinam,

à *disp. 287.* apud Dianam p. 8. *tr. 6. ref. 67. & seq. ubi de hac dispositione difficultates percurramus.*

• Donatio, non subsistente causa ipsa.

Vbi:

De simili Eleemosyna, vel Legato.

12. An donatio facta ob aliquam causam, et non subsistente, sit valida?

Respondendo, necessarium esse distinguere: Donatio enim per errorem facta, quando error cadit in substantialia, est nulla, est autem valida, quando in accidentalia, quia ibi non subsistit causa donandi, quare, re donatio ab illa dependens: hic vero substat. Et ratio posterior est, quia, non persistente causa cadente in substantialia, donans merito iudicatur, nequaquam persistere in sua dispositione: at vero non persistente causa cadente in accidentalia, quia sic levis est mutatio, eadem dispositione merito persistere iudicatur. Vide quae simili dixi de *Promissione*, cap. 4. *num. 8.*

13. Illud diligenter advertendum, hic nemine substantialium intelligi omnes illas causas, quae sunt materiae donationis, hoc est, quae, si cognite fuissent non cadit, facta non fuisset donatio: Accidentalia vero sunt causa tantum impulsiva, id est, quibus cognitis non aliter, adhuc facta donatio fuisset.

Haec breviter innuisse si sufficiat: nam multa de hoc argumento ego dixi, l. 3. in *Dial. cap. 3. §. 5. n. 22. in iuram. & ibid. cap. 13. ubi de vot.* Vide Dianam p. 8. *tr. 6. ref. 89.*

14. Non subsistente paupertate, si caritate, insinuatione, an donatarius obligetur restituere ea, quae donanda principaliter in otus fuit donans ab his causis, *cap. item l. 7. in Dec. cap. 5. §. 2. n. 4.* & facit, quod *ibid. dial. c. 2. n. 6.* ut etiam alibi de oculis dehorata, si aliquis accipiat ex causa Virginitatis.

15. In dubio de animo donantis, an causa donandi fuerit motiva, an impulsiva? Restituitur dum pro rata ubi puto.

CAPVT III.

Quis possit donare?

Donare it possunt, qui legitime sub suo dominio, vel libera administratione rem donandam habent. Dubitatur autem de aliquibus, de quibus ego alibi, per alias occasiones disputavi, quorum loca, in gratiam Lectoris, indicabo *infra, cap. ult.*

Alia igitur, quae supersunt, hic in propria sede tractationem meriti exposcent, & ego breviter discussis propinabo.

§. I. Quadam Classes Personarum quid, & quatenus donare possint?

REGES, ET PRINCIPES.

1. Reges, & Principes donare quidem, & remanere de bonis Coronae quae se habent, ut bona vincularia, & ipsi data, ad bonam administrationem, & defensionem Regni, non possunt profuse donare in damnum finium forum: nam propterea iidem successores possunt revocare has nimis exorbitantes donationes ex praedictis bonis factas: quod minutius, multis adductis Decretis habet Diana, p. 8. *tr. 6. ref. 18. ibid. ref. 122. & 123.* quod etiam habes donationem remanentem Imperatorum Principis non immoderatam, cum transeat in contractum, revocari non posse, eandemque multis gaudere Privilegiis.